

Phần Thứ Sáu: XỬ CỦA BỐN THỌ BỊ TRÓI BUỘC

Bốn trói buộc là: Trói buộc của thân ái dục, trói buộc của thân giận dữ, trói buộc của thân giới đạo, trói buộc của thân ngã kiến.

Hỏi: Bốn trói buộc có tánh gì?

Đáp: Trói buộc của thân ái dục là năm thứ ái ở cõi Dục. Trói buộc của thân giận dữ có năm thứ. Trói buộc của thân giới đạo có sáu thứ trong ba cõi. Trói buộc của thân ngã kiến có mười hai thứ trong ba cõi. Hai mươi tám thứ này là tánh của bốn thứ trói buộc. Tánh nó đã gieo trồng nơi thân tướng nên hiện có một cách tự nhiên.

Nói về tánh rồi, nay sẽ nói về hành.

Hỏi: Vì sao nói trói buộc? Trói buộc có nghĩa gì?

Đáp: Bó buộc là nghĩa của phược, liên tục là nghĩa của phược. Nghĩa bó buộc là nghĩa của phược? Như Luận Thi Thiết nói: Vô minh này chưa hết, chưa biết xong, thân phược của chúng sinh dựa vào thân phược của chúng sinh, mắc thân phược kia, thân vừa là nhân, vừa là duyên. Bó buộc, rồi bó buộc, bó buộc khắp nghĩa liên tục, là nối liền nhau, như thọ kết tràng hoa khéo, học trò của thầy kết tràng hoa. Sợi dây chỉ dài đã thắt thành một thứ tràng. Đối với hoa kia, sợi chỉ vừa là nhân, vừa là duyên, thắt rồi thắt, thắt khắp, nối liền, nối liền với nhau. Như thế, vô minh này chưa hết, chưa biết xong, thân phược của chúng sinh, dựa vào thân phược đó, mắc thân phược kia rồi, thân vừa là nhân, vừa là duyên, mà bó buộc, bó buộc khắp. Nối liền, nối liền nhau, cho nên nói, nghĩa bó buộc là nghĩa của phược.

Nghĩa nối liền là nghĩa của phược: Nghĩa nối liền với nhau là nghĩa của phược: Như Khế kinh nói: Bấy giờ, hương thực (Trung ẩm), trong hai tâm phải có một: hoặc tương ứng với ái, hoặc tương ứng với sân, cho nên nói: Nghĩa liên tục là nghĩa của phược.

Hỏi: Nếu chúng sinh này sinh trong sinh tử, bị bó buộc, bó buộc khắp, là nghĩa của phược, tất cả kiết cũng vậy. Chúng sinh đã bị bó buộc, bó buộc khắp trong sinh tử. Vì sao lập bốn phược, không lập thứ khác?

Đáp: Vì đây là lời nói lược, nói cách khác của Đức Thế Tôn, vì muốn cho lời nói đi đôi với việc làm, nên Đức Thế Tôn nói để giáo hóa chúng sinh.

Hoặc nói: Vì con người, vì quyền thuộc, vì khí thế gian, vì giáo hóa.

Tôn giả Cù-sa nói: Pháp chân đế của Đức Thế Tôn là chân đế,

ngoài pháp này không có pháp nào khác có thể vượt qua. Đức Phật biết tường tận về pháp tướng, biết hết về các hành. Nếu có trạng mạo của phước sẽ lập trong phước, không có tướng của phước sẽ không lập trong phước.

Hoặc nói: Chúng sinh trong ba cõi bị ràng buộc, dục ái thân phước, sân khuể thân phước rất trói buộc chúng sinh trong cõi Dục. Giới đạo thân phước, ngã kiến thân phước rất trói buộc chúng sinh trong ba cõi

Hoặc nói: Có hai việc rất trói buộc hàng bạch y và người học đạo, dục ái, thân phước, sân nhuế thân phước rất ràng buộc hàng bạch y. Giới đạo thân phước, ngã kiến thân phước rất ràng buộc người học đạo. Như Bạch y và học đạo, như xuất gia và không xuất gia, bỏ nhà, vợ con và không bỏ nhà, vợ con, có nhà và không có nhà, có chứa của báu và không chứa của cải, đều phải biết.

Hoặc nói: Phước có thể khởi lên hai thứ tránh.

1. Vì dâm dục, nên có tránh.

2. Vì kiến dục, nên có tránh.

Như Khế kinh nói: Phạm chí Trì Táo Quán Trọng đi đến chỗ Tôn giả Ca-chiên-diên, hỏi: Do nhân gì, duyên gì, vua và vua cùng phiền não nhau, Phạm chí với Phạm chí phiền não nhau, cư sĩ và cư sĩ phiền não nhau, huyện với huyện phiền não nhau, nước và nước tranh cãi nhau?

Đáp: Này Phạm chí! Vì đấm nhiễm dâm dục (ái dục), nên khiến cho vua và vua phiền não nhau, Phạm chí và Phạm chí phiền não nhau, cư sĩ và cư sĩ tranh cãi nhau, huyện với huyện phiền não nhau, nước và nước tranh đấu nhau.

Lại hỏi: Ca-chiên-diên! Sa-môn này cũng không nhà, không có gìn giữ cái gì, không có chất chứa của báu.

Ca-chiên-diên! Do nhân gì, duyên gì, Sa-môn và Sa-môn tranh chấp nhau?

Đáp: Này Phạm chí! Vì chấp trước kiến dục. Này Phạm chí, Sa-môn và Sa-môn tranh đấu nhau, tức cùng khởi lên cả hai tranh chấp nhau: Một là dâm dục. Hai là kiến dục.

Cho nên như thế. Như thế phiền não như là: hai biên, hai mũi tên, hai chuyển, hai hý luận, tất cả nên biết. Vì thế, nên lập bốn phước, không lập pháp khác, nói rộng về xứ của bốn phước xong.

